

Enerji Savaşları Ortasındaki Türkiye'de Politikasız Enerji Yönetimi

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Enerji politikaları belirlenir ve stratejiler çizilirken pek çok faktör dikkate alınmaktadır.

Bunlar genellikle iç ve dış faktörler olarak sınıflandırılır ve bunların içerisinde iktisadi, siyasi, sosyal faktörler başat konumdadır.

Alt başlık olarak, güvenlik, coğrafi konum, emperyal algılar, karşı politikalar, teknolojik gelişmeler, iklim değişikliği, siyasal ve ekonomik krizler, bölgesel çatışmalar, işgaller vb yer alır.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Enerji politik, sanayiden, tarıma, ulaşımdan, iletişime, sağlığa ve uluslararası ilişkilere kadar hemen her alanı etkiler.

Diğer yandan, řu ya da bu biçimde bu alanlardan da etkilenir.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Piyasaların işleyişi üzerine ortak iş kotarabilme yeteneğine sahip kapitalist sistemde, iş kaynaklardan yaralanmaya gelince kıyamet kopmaktadır.

Burada devreye karşı politikalar girer, gerekirse taşeronlar kullanılır, daha da ötesi silahlar çekilir. Bu silahlar her zaman bildiğimiz türden konvansiyonel ateşli silahlar olamayabilir.

Jeopolitik konum, boru hatları, teknolojik üstünlük, finansal güç vb. yeri geldiğinde silah olarak kullanılmaktadır.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Çin 5 yıl içinde dünyanın en büyük enerji tüketicisi olacak. Kömürde düşüş, yenilenebilir enerjide artış eğilimi var. Petrol ve doğalgaz arama, geliştirme, rafineri alt yapı çalışmaları; Afrika (Sudan, Nijer, Çad, Cezayir..), G.Amerika (Venezuela, Brezilya..), Asya....

Çinli bir üst düzey yetkili; «ABD ile çatışma slogandan öte bir gerçeklik haline gelmekte»

© Nations Online Project

Scale 1:48,000,000
Azimuthal Equal-Area Projection

0 800 Kilometers
0 800 Miles

Boundary representation is not necessarily authoritative.

2016'a En Çok Gelir Elde Eden İlk 10 Şirket (Kaynak: Fortune Global 500)

THE TOP 10		REVENUES (\$M)	
1	Walmart	\$482,130	ABD
2	State Grid	\$329,601	ÇİN
3	China National Petroleum	\$299,271	ÇİN
4	Sinopec Group	\$294,344	ÇİN
5	Royal Dutch Shell	\$272,156	
6	Exxon Mobil	\$246,204	ABD
7	Volkswagen	\$236,600	
8	Toyota Motor	\$236,592	
9	Apple	\$233,715	ABD
10	BP	\$225,982	

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Rusya, Japonya ile arasında 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana gerilimin devam ettiği Kuril Adaları'na füze yerleştirmeye başladı.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

ExxonMobil, upstream, downstream ve kimyasal operasyonlarda 20 yılı aşkın bir süredir Rusya'da sürekli bir ticari varlığa sahiptir.

ExxonMobil, bağlı kuruluş Exxon Neftegas Ltd. (ENL) bünyesinde, 1990'lı yılların başından beri Sakhalin-1 projesini keşfetti, geliştirdi ve işletti.

ENL çok uluslu Sakhalin-1 konsorsiyumu için projeyi yürütüyor. Ağustos 2011'de, OAO NK Rosneft ve ExxonMobil, Rusya, Amerika Birleşik Devletleri ve diğer ülkelerde ortak petrol arama ve üretiminin çerçevesini oluşturmak için stratejik bir işbirliği anlaşması imzaladılar.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Dünya petrollerinin yaklaşık % 65 'i yakın coğrafyamız Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da. Benzer bir şekilde doğalgaz kaynakları büyük bir bölümü de bu coğrafyada. Sadece Rusya ve İran doğalgaz rezervlerinin % 40'ına sahipler.

Diğer yandan en büyük tüketicilerden biri olan Avrupa'da yine bu coğrafyada.

Avrupa'nın en büyük tedarikçisi Rusya için bu tedarikin aksamadan kesintisiz sağlanması hayati önem taşımakta.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

ABD'nin, Sovyetlerin dağılmasıyla birlikte ortaya koyduğu plan gereği; "Rusya'yı eski Sovyet hinterlandından koparıp yalnızlaştırmak" hedefinin bir sonucu olarak önce Kafkaslardaki girişimi ve ardından batıdaki girişimi Rusya'nın karşı hamleleri ile yanıt buldu.

Kafkaslarda istediğini elde edemeyen ABD, batıya dönerek Ukrayna'ya oynamaya başladı. Turuncu devrimlerle atılan adımlar, Ukrayna'nın doğalgaz boru hatlarını silah olarak kullanmasına kadar vardı.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

ABD'nin, Sovyetlerin dağılmasıyla birlikte ortaya koyduğu plan gereği; "Rusya'yı eski Sovyet hinterlandından koparıp yalnızlaştırmak" hedefinin bir sonucu olarak önce Kafkaslardaki girişimi ve ardından batıdaki girişimi Rusya'nın karşı hamleleri ile yanıt buldu.

Kafkaslarda istediğini elde edemeyen ABD, batıya dönerek Ukrayna'ya oynamaya başladı. Turuncu devrimlerle atılan adımlar, Ukrayna'nın doğalgaz boru hatlarını silah olarak kullanmasına kadar vardı

2005 yılı ve sonrasında Rus gazının Avrupa'ya en önemli geçiş yolu olan Ukrayna'nın bu hamlesi Rusya'yı Ukrayna'yı by-pass etmesi girişimine götürdü.

Nitekim önce Baltık Denizi altından Almanya'ya ulaşan "Kuzey Akım 1" hattı inşa edildi ve devreye alındı. Ardından "Kuzey Akım 2" planlandı ve büyük bir ihtimal 2019'da o da devreye alınacak.

Toplam 110 milyar metreküp gaz taşıyacak bu iki hattan sonra ikinci alternatif olarak "Güney Akım" programlandı.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Kısa erimde Türkiye ile arayı 'düzelten' Rusya ikinci hamle ile Ukrayna'dan Türkiye'ye gelen "Batı Hattı"nın yerini alacak olan Türk Akımını devreye soktu.

Böylece Ukrayna'nın kuzeyden ve güneyden geçen hatları toprağa gömülmüş oldu.

Ukrayna yıllık üç milyar dolar geçiş bedeli ve önemli bir stratejik unsurdan mahrum kaldı. Yetmedi bir de Kırım'ı kaybetti.

Artık Ukrayna ABD için sıkılmış limon konumundadır

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Akdeniz günlük trafiğın, yaklaşık 4 bin gemi ile bir hayli hareketli olduğu ve bu hareketliliğı ile dünya ticaretinin % 17'sine ev sahipliğı yapmakta olduğu bir bölgedir.

Bir süredir bu bölge sadece bir geçiş yolu olmaktan çıkıp giderek önemli bir enerji havuzuna dönüşmekte.

Gaz ve petrol aramaları Mısır, Kıbrıs, İsrail, Lübnan ve Türkiye münhasır ekonomi bölgelerinde hızla sürmek olup yeni ve büyük rezervlerin duyurulması an meselesidir.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

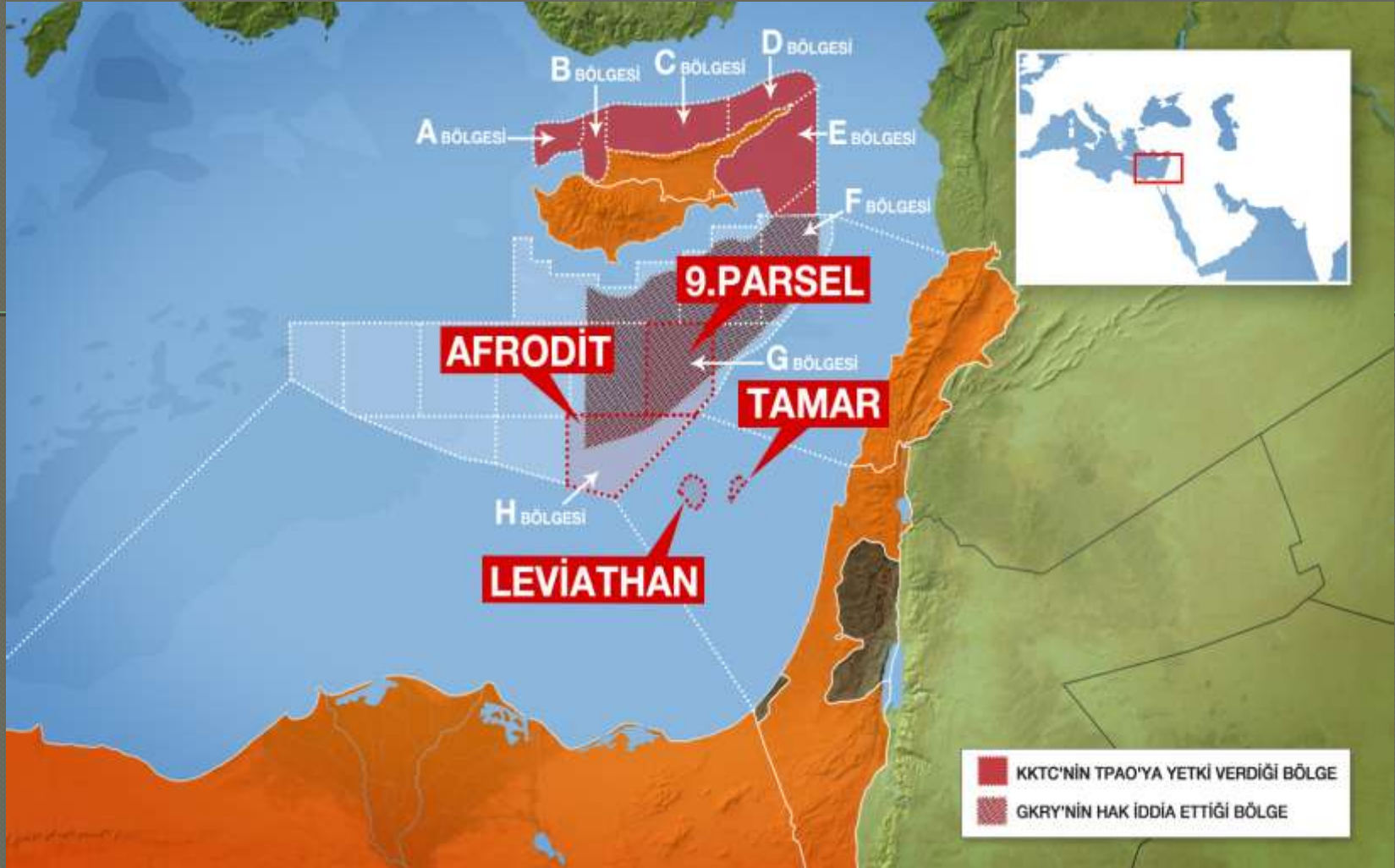
İsrail, kuzey sahili açıklarında, Dalit, Tamar ve Leviathan baseni içinde yaptığı arama çalışmalarından olumlu sonuç almış, 2009 ve 2010 yıllarında bu bölgelerdeki bazı doğalgaz sahaları tespit etmiştir.

Tespit edilen toplam rezerv miktarı; 952 milyar metre küp dolayındadır.

Bu rezervler ile birlikte İsrail'in doğalgaz potansiyeli 1 trilyon metre küpü geçmiş bulunmaktadır.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

İtalyan enerji firması Eni, Mısır açıklarında dünyanın en büyük doğal gaz yataklarından birini bulunduğunu açıkladı. Şirket, bu sahanın yüzeyin 1450 metre altında olduğunu ve 100 kilometrelik alana yayıldığını belirtti.

Eni, bu alanda 5.5 milyon varile eşdeğer olmak üzere yaklaşık 30 trilyon kübik kadem doğal gaz rezervi bulunduğunu belirtti.

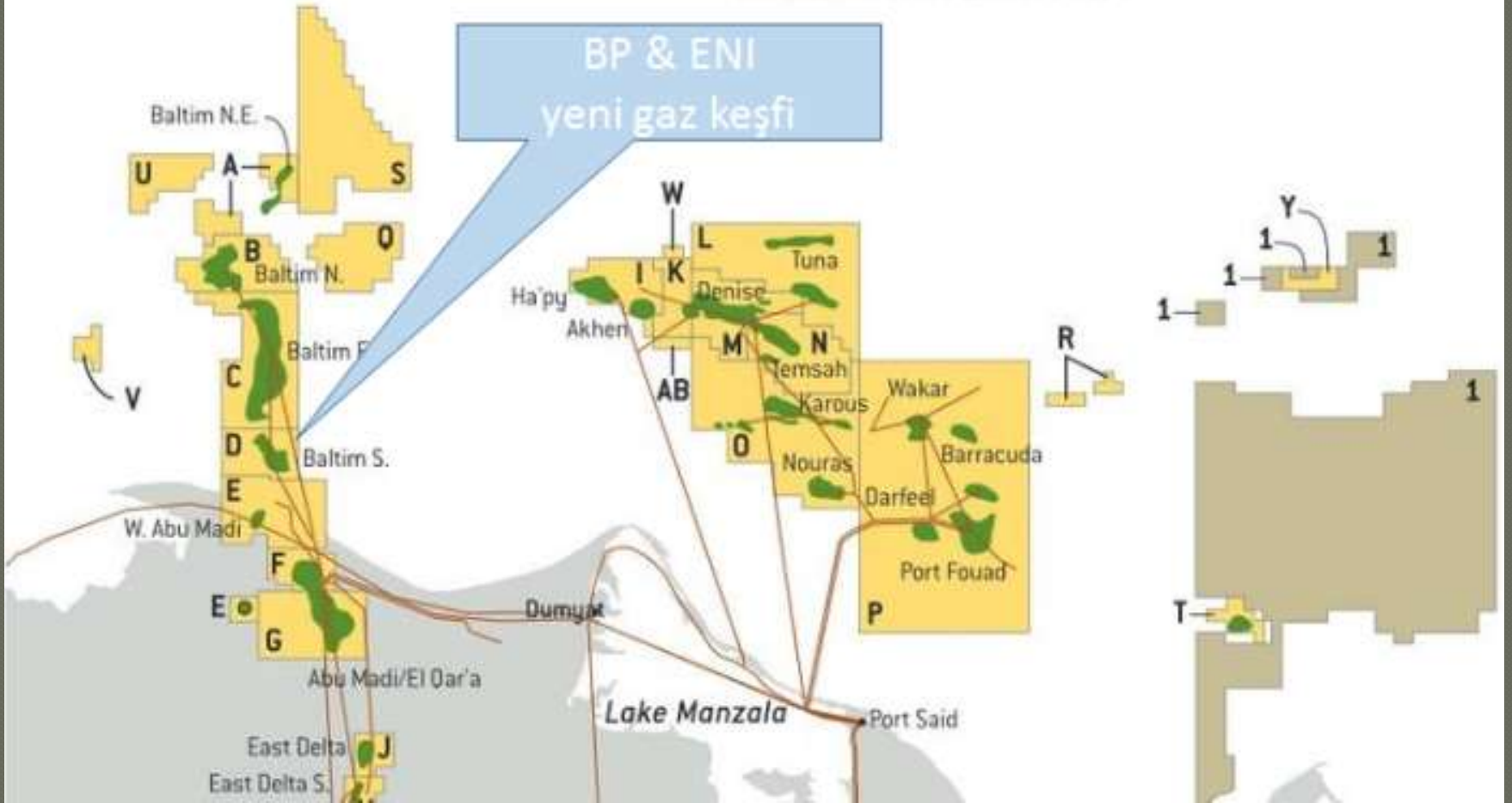
ENİ önümüzdeki beş yılda Mısır'a 10 milyar dolar yatırım yapacak. BP ise 2016 yılında küresel çapta en büyük yatırımını Mısır'da yaptı. Shell ve diğerleri de benzer durumda.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Mediterranean Sea

BP & ENI
yeni gaz keşfi

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Diğer yandan Kıbrıs, - İsrail'deki kaynakları tespit eden Noble Enerji ile yaptığı anlaşma ile- 12.Parsel (Afrodit) sahasında gerçekleştirilen sondajlar sonucu 150 milyar metre küp civarında bir gaz rezervi tespit etti.

Kıbrıs, ada çevresindeki doğalgaz sahalarındaki 3. Parti ruhsatlandırma görüşmelerini tamamladı. Enerji Bakanı Yiorgos Lakkotrypis, 6. Blok için ENİ - Total, 8. Blok için ENİ ve 10. Blok için ExxonMobil – Katar Petroleum Konsorsiyum'u ile anlaşmaya varıldığını açıkladı.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) nedir?

MEB, 1982 yılında imzalanan Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'nin 55'ten 60'a kadar olan maddelerinde açıklanmıştır.

Bu maddelere göre özetleyecek olursak MEB; 200 deniz mili boyunca ülkelere canlı ve cansız doğal kaynakların araştırılması ve işletilmesi, denize ilişkin genel araştırma yapma hakkı, deniz üzerine tesis inşa etme, denizaltı kabloları ve petrol boruları döşeme serbestliği tanıyan hukuki bir kavramdır.

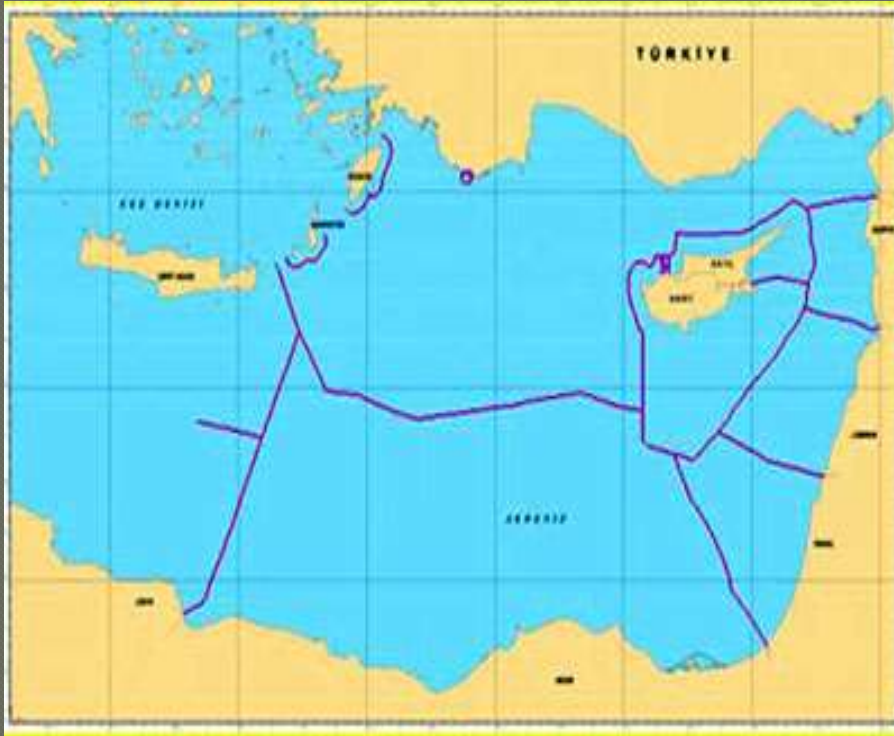
“Kıta Sahanelığı” daha jeopolitik bir anlam taşırken, Münhasır Ekonomik Bölge kavramı daha çok ekonomik ve hukuksal bir anlama sahiptir.

Kemal ULUSALER

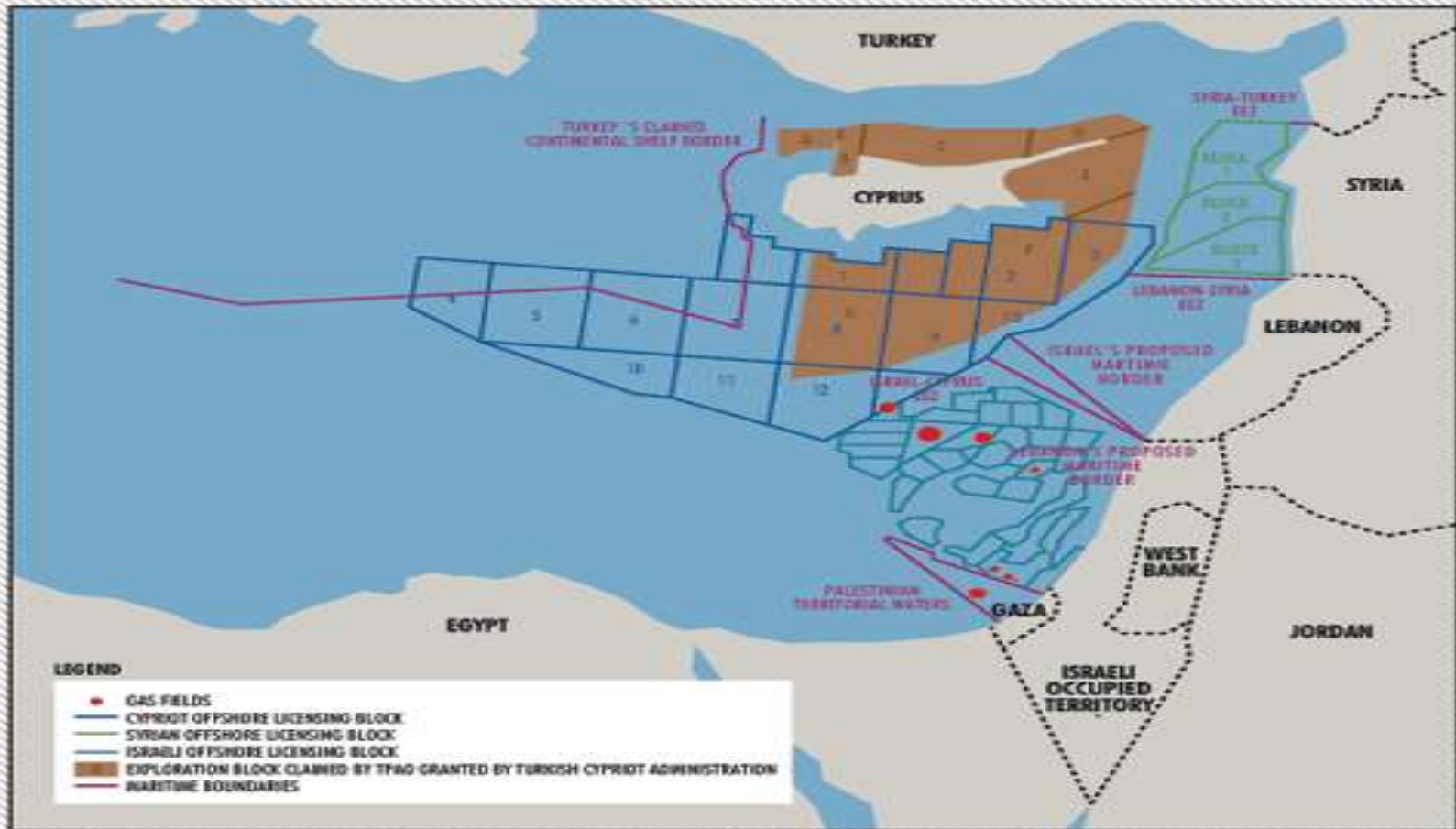
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Türkiye bu 200 deniz milini kabul etmemektedir. Dolayısıyla ortada bir Yunanistan'ın Birleşmiş Milletleri refere ettiği harita, bir de Türkiye'nin kendi çizdiği bir harita bulunmakta.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

HUNTING BLOCKS

Source: Oxford Institute For Energy Studies

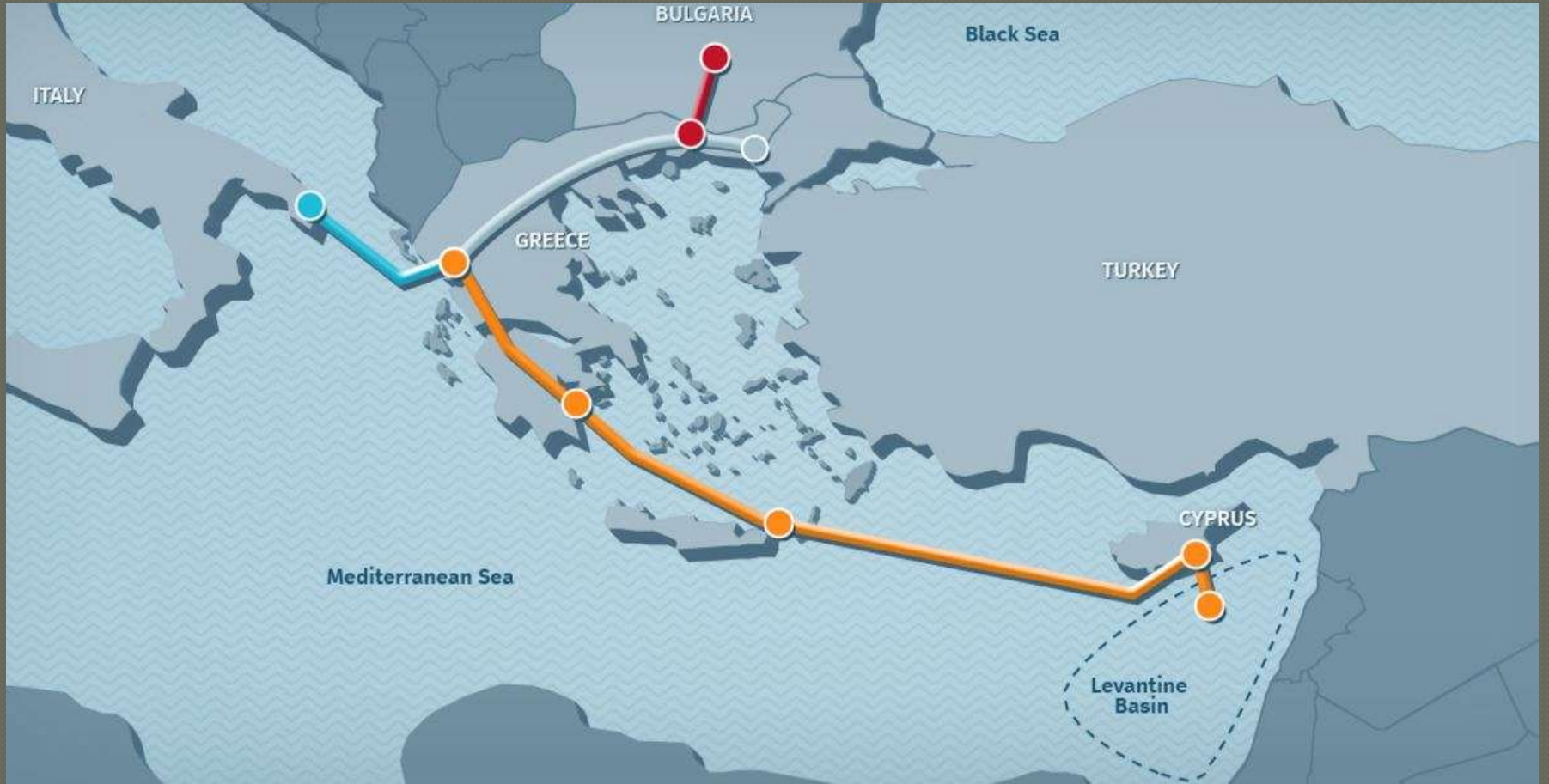

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Doğalgazın pazara ulaştırılması sorunu:

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Barzani'nin son Bađdat ziyaretinde varılan anlaşma Irak'ın günlük 100 bin varil petrolü Kerkük'ten Ceyhan'a göndermesini, elde edilen gelirin % 50'sini de Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'ne (IKBY) vermesini öngörüyordu.

Ancak bu % 50 IKBY'ye yetmiyor olacak ki geçtiğimiz günlerde Kerkük'ten Ceyhan'a petrol akışı nota babında kısa süreliğine durduruldu.

KYB Başkanlık Konseyi Üyesi ve Kerkük Teşkilatı sorumlusu Aso Mamend; " Bađdat'a Kerkük petrollerinin Kerküklülere ait olduğunu göstermek için pompa istasyonuna girip akışı kestik." dedi.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

Kerkük ve Musul petrollerinin paylaşımı ve nakli kavgasında hamleler...

IKBY Parlamentosu Doğal Kaynaklar ve Petrol Komisyonu Başkan Yardımcısı Dilşat Şaban Ankara ile Erbil arasındaki ilişkilerin özellikle enerji boyutunda çok güçlü bir aşamaya geldiğini söyledi.

Dilşat'ın sözünü ettiği gibi Ankara ile Erbil arasındaki enerji ilişkileri gerçekten bir hayli güçlü, özellikle petrol gelirlerinin doğrudan paylaşımı söz konusu olduğunda.

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017

BAŞARILI BİR FORUM UMUDUYLA,

TEŞEKKÜR EDER,

ESENLİKLER DİLERİM....

Kemal ULUSALER
İzmir – Enerji Forumu 07-Nisan 2017